

УДК 677.07:658.562.4+504

АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ МЕТОДІВ КОНТРОЛЮ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕЧНОСТІ ТЕКСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ ТА ВИРОБІВ

Асп. О.А. Батрак

Наук. керівник проф. Л.Є. Галавська

Київський національний університет технологій та дизайну

Останнім часом все більше людей приділяють увагу якості та безпеці товарів легкої промисловості, насамперед, швейних та трикотажних виробів. Це пов'язано з бажанням прогнозувати своє самопочуття в процесі їх використання, а також із потребою у підвищенні конкурентоздатності товарів легкої та текстильної промисловості України на світових ринках.

Вітчизняна практика стандартизації продукції текстильної та легкої промисловості регулюється відповідними законами України «Про стандартизацію» і «Про захист прав споживача» та базується на обов'язкових рекомендаціях, що містять державні стандарти та державні санітарні норми.

Найбільш розповсюдженою процедурою оцінювання та підтвердження відповідності виробів та технологій встановлених нормам є їх сертифікація, яка виконується спеціальними установами і організаціями, що відіграють роль об'єктивної й незалежної третьої сторони.

Сертифікація продукції в Україні може бути обов'язковою та добровільною. При визначенні ризиків та екологічної небезпеки, швейні та трикотажні вироби класифікують за ступенем ризику та інтенсивністю впливів одягу на організм людини. Залежно від отриманих значень безрозмірного показника одяг поділяється на класи. Кожному класу відповідає нормативне значення фізико-гігієнічних показників текстильного матеріалу, який використовується при виготовленні швейних виробів конкретного асортименту. Аналіз вимог нормативних документів показав, що особлива увага до волокнистого складу текстильних матеріалів приділяється тільки для дитячого одягу, а обов'язковій сертифікації підлягає тільки перший шар одягу дитячого асортименту та білизняні текстильні матеріали.

В європейських країнах вимоги до одягу та текстильних матеріалів оцінюють на екологічну безпеку згідно нормативів, які регламентовані Директивами і стандартами. В цих країнах діє Міжнародна Асоціація дослідження і випробувань в галузі екології текстилю (ЕКО-ТЕКС), яка займається не тільки дослідженнями, але і розробкою науково обґрунтованих вимог безпечності текстильних матеріалів та виробів з них. Продукція, що пройшла випробування в спеціалізованих випробувальних лабораторіях і одержала позитивну оцінку, має право на маркування спеціальним знаком ЕКО-ТЕКС, що означає безпечність для споживачів при експлуатації одягу.

У країнах ЄС екологічна сертифікація продукції текстильної та легкої промисловості достатньо широко розвинена. Вона доповнює сертифікацію якості та майже завжди носить обов'язковий характер. Тестування текстильних матеріалів на екологічність згідно з вимогами міжнародного стандарту OEKO-TEX Standard 100 можуть виконувати лише акредитовані лабораторії, які засвідчують результати перевірки екологічним сертифікатом.

Оскільки державні сертифікаційні центри системи УКРСЕПРО не мають належної кваліфікації й приладової бази для здійснення екологічної сертифікації продукції легкої та текстильної промисловості, зараз є потреба в створенні спеціалізованих лабораторій та акредитації їх на міжнародному рівні. Тому питання проведення екологічної сертифікації вітчизняної продукції текстильної та легкої промисловості за міжнародними стандартами стає все більш актуальним. Сьогодні даним видом сертифікації цікавиться все більше українських виробників, орієнтованих на європейські ринки. Введення додаткового контролю за екологічними показниками створить істотні переваги як для споживачів, так і для виробників.